

ΕΚΘ

ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΤΗΣ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΖΩΣΙΜΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1878—79.

Ἀναγνωσθεῖσα παρὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς

Ι. ΣΤΑΜΒΛΟΥ

Κατὰ τὴν Λογοδοσίαν τῆς 13 Μαΐου 1879.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1879.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΚΘ

ΕΤΟΝ,

ε έπιν
Δέν

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΤΗΣ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΣΩΣΙΜΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1878—79.

Ἀναγνωσθεῖσα παρὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς

Ι. ΣΤΑΜΕΛΟΥ

Κατὰ τὴν Λογοδοσίαν τῆς 13 Μαΐου 1879.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΘΝ. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ
Ἀριθ. 1734

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1879.

—

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ ΚΑΙ Σ/ΑΣ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΤΗΣ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΖΩΣΙΜΑΣ.

Κύριοι,

Ἐπόμενοι εἰς τὸν ἐν ἐνεργείᾳ κανονισμόν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἐπι-
κρατοῦσαν ἔλλογον συνήθειαν, ἐρχόμεθα σήμερον ὅπως δώμεν ὑμῖν
ὡς καὶ τῇ κοινωσίᾳ λόγον τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πράξεων
ἡμῶν. Μετ' ἄχρας δὲ εὐχαριστήσεως βλέπομεν ὑμᾶς συνελθόντας
ἐπὶ τούτῳ ἐνταῦθα, μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας μεθ' ἧς καθ' ὄλον
τὸ ἔτος ὑπεστηρίξατε ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς τὸν φιλεκπαιδευτικὸν
καὶ φιλανθρωπικὸν τοῦ σωματείου ἡμῶν σκοπὸν. Ἐσμὲν δὲ εὐελ-
πίδες ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ σκοποῦ
τῆς Ἀδελφότητος εὐρυνομένου καὶ ὁσημέραι υἱοθετουμένου, δὲν θά
λείψωσιν οὔτε θιασῶται οὔτε πρόθυμοι ἐργάται καὶ ὑποστηρικταὶ
αὐτοῦ.

Ἀνάγκη, κύριοι, ὑπὲρ ποτε παρίσταται σήμερον, νὰ δώσωμεν
πάσαις δυνάμεσιν ὥθησιν σπουδαίαν καὶ ἀποτελεσματικὴν εἰς τὴν
ἀναβλάστησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἀγαθῶν σπερμάτων τῆς φιλο-
μουσίας, ἅτινα ἐκ κληρονομικῆς προδιαθέσεως συμφυτῆ ὄντα ἀεί-
ποτε μετὰ τῆς φύσεως τοῦ ἔθνους ἡμῶν, εἰσὶν ἡ βᾶσις ἐφ' ἧς
δέον νὰ στηρίζωμεν τὰς τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας. Ὅντες μικροὶ καὶ

ἔχοντες μεγάλα κέρδη καμφθῶμεν ὑπὸ τὸ βάρος αὐ-
τῆς, θεὸν νὰ ἀνταγωνισθῶμεν ἐν αὐτῆς ταύτης, οὐδεὶς φειδόμε-
νοι μέσου πρὸς καλλιέργειαν τῆς πατρίδος ἐν τοῖς στρώμασι τοῦ
λαοῦ οὕτως ἔσμεν τέκνα. καὶ πρὸς χρησιμοποίησιν καὶ τροπὴν
ἐπ' ἀρετὴν τῶν ἐμῶν αὐτῶ προτερημάτων. Ἐὰν βουθῆν τὸν λα-
ὸν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτοῦ, εἶναι αὐτὸ πρὸς τὸ ἀνακουφίζειν
τὰς δυστυχίας αὐτοῦ, διότι ἡ ἀμάθεια εἶναι ἡ μεγαλειτέρα τῶν δυ-
στυχιῶν. Μόνη ἡ ὑγιὴς ἐκπαίδευσις προάγουσα τὴν διανοητικὴν
ἀνάπτυξιν καὶ διαμορφούσα τὴν ψυχὴν δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν
ἄνθρωπον ἱκανὸν εἰς τὸ ἀναζητεῖν τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν ἐν τῇ
ἡρεμίᾳ τῆς συνειδήσεως καὶ τῇ γαλήνῃ τοῦ πνεύματος. Ἡ παρή-
γορος ὅμως αὕτη ἀμοιβὴ πολλῶν θυσιῶν καὶ διανοητικῶν κόπων,
ἐλλείπει παντελῶς ἀπὸ τοῦς πενετέρους τῶν ἀνθρώπων. Τίνες δὲ
εἰσιν οὗτοι; Ὁ λαός. Ὁ δὲ λαός εἶναι τὸ μεγαλιέτερον μέρος τοῦ ἀν-
θρωπίνου γένους. Ἐθνὸς τοῦ ὁποίου ὁ λαός δὲν εἶναι ὅπως οὖν ἀνε-
πτυγμένος καὶ δὲν προσπαθεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ, ἀλλ' ἀνεχεται νὰ ἐπι-
κάθηται ἐπ' αὐτοῦ ἀενάως καὶ ἀμεταβλήτως παχυλὴ ἀμάθεια, κα-
θιστώσα αὐτὸν ἔρμαιον ἀπείρων ἐπιβλαβῶν καὶ ἀπατηλῶν προλήψεων,
ὁμοιάζει πρὸς ἕλος οὗ τὰ αἰωνίως στάσιμα καὶ βορβορώδη ὕδατα εἰς
οὐδὲν ἄλλο χρησιμεύουσιν, ἢ εἰς τὸ νὰ μολύνουσι τὴν ἀτυσοφίαν.
Ἐκ τούτου προκύπτει, ὅτι ἀείποτε μὲν, σήμερον ὅμως ἔτι μάλλον,
σύμπαν τὸ ἔθνος ἡμῶν πάσαις δυνάμεσι καὶ ἐκ τοῦ ὑστερημάτος ζη-
τεῖ παντοιοτρόπως νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν τὴν
παιδείαν ἣν ἀείποτε θεριῶς ἐλάτρευσε, καὶ ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρω-
πος, τὸ τελειότερον τοῦτο τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, ἤθελὲν εἶσθαι οὐχὶ τὸ
κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ πλάσμα, ἀλλὰ θηρίον ἀνθρωποειδὲς,
ἑαυτὸν τε ἀδικῶν καὶ εἰς τὸν προορισμὸν του ὀλοκλήρως ἀντιβαίνων.

Τὸν τοιοῦτον ὄργασμὸν πᾶς τις ἐξ ἡμῶν ἔχων ἐθνικὴν φιλοτιμίαν
δὲν δύναται ἀπαθῶς νὰ βλέπῃ μακρόθεν, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ, ὡς εἰκός,
νὰ συντελέσῃ ὅσον τῶ ἐπ' αὐτῷ εἰς τὴν οὐτως προβαίνουσαν τοῦ
ἔθνους διανοητικὴν ἀναγέννησιν. Ἄλλ' ἐννοεῖται ὅτι ἐνῶ πάντες ἔχο-
μεν ὡς πρὸς τοῦτο τὰς αὐτὰς τάσεις καὶ τὸν αὐτὸν ὀρωσῶμεν ζῆ-

λον, ἄλλος εἰς ἄλλον βαθμὴν, ^{ἔχον} ^{ἐπι} ^{μεμονωμένους}
ἐνεργῶν οὐδόλους ἢ κατ' ἐλάχιστον ^{ἔχον} ^{ἐπι} ^{μεμονωμένους}
ἐκπλήρωσιν μεγάλης τινὸς ἀνάγκης ^{ἔχον} ^{ἐπι} ^{μεμονωμένους}
τόμων μὴ σπανιζόντων ἀληθῶς οὐδέποτε ἀπὸ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἀ-
παιτεῖται λοιπὸν ὅπως ἡ καλὴ θέλησις ἐκάστου ἡμῶν γείνη θέλησις
πολλῶν, ἐκ δὲ τῶν μικρῶν καὶ μεμονωμένων ἐνεργειῶν τῶν ἀτόμων,
παρὰ ἧθ' ἓν ἑνίαία δυνάμεις ἀποβλέπουσα εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν
σκοπὸν, πρὸς θεραπείαν μιᾶς μεγάλης ἐθνικῆς ἀνάγκης. Ἀπαιτεῖται
ἄρα συνεταρισμὸς ἐν φιλοanthρωπία καὶ φιλομουσίᾳ καὶ αὕτη εἶναι ἡ
θεωρία ὅλων τῶν σωματείων ὅσα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἰδρύθησαν
καὶ ἐπεδίωξαν ἕκαττον ἓνα σκοπὸν.

Ἡ δὲ ἡμετέρα Ἀδελφότης τὸν σκοπὸν οὗ ἔθετο ἡρώσθη ἐκ τῆς ἀ-
νάγκης. Δὲν ἰδρύθη δηλονότι αὕτη διότι τὰ πρῶτα μέλη αὐτῆς
προσβληθέντα ὑπὸ τῆς ἐπιδημικῆς ἐπιπορευούσης τότε συλλογοπληξίας
ἢ συλλογομανίας ἐπρεπεν ἀπλῶς ἀεπιδιώξωσι σκοπόντινα οἰουδήποτε,
ἀλλ' ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ ἀπόλυτος ἔνδεια πολλῶν ἐκ τῶν μαθητευομένων
προκάλεσε τὴν σύστασιν τῆς Ἀδελφότητος, σκοπὸν ἐχούσης νὰ τείνῃ
χεῖρα βοήθειας εἰς τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς τοὺς μὴ ἐπαρκούντας εἰς
τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι δὲν προ-
ποιούμεθα ὅτι θὰ πράξωμεν μεγάλα μὲν καὶ τεράστια ἐν τοῖς λόγοις,
ἀκατόρθωτα δὲ συνήθως ἐν τοῖς ἔργοις, ἀλλ' ἐν τῷ μέτρῳ τῶν ὀλικῶν
ἡμῶν μέσων ἐρχόμεθα εἰς βοήθειαν τῶν φιλομουσῶν μὲν, ἀπόρων δὲ
ἡμῶν ἀδελφῶν, χορηγοῦντες αὐτοῖς τὰ ἀναγκαῖα ὄντα πρὸς διδασκα-
λίαν βιβλία.

Δὲν παρέχομεν αὐτοῖς ἐνδύματα, διότι καὶ ὁ εὐτελῶς ἐνδεδυμένος
δύναται ἐπίσης νὰ μανθάνῃ. Δὲν χορηγοῦμεν αὐτοῖς τροφήν, διότι οὐ-
δένα εἶδομεν θνήσκοντα ἐκ τῆς πείνης διότι σπουδάζει. καὶ διότι τὴν
τροφὴν καὶ τὰ ἐνδύματα ὡς ὄντα τῆς πρώτης καὶ ἀπολύτου ἀνάγκης
μελήματα, οἱ γονεῖς ἐκόντες ἄκοντες σπεύδουσι νὰ πορισθῶσι. Χο-
ρηγοῦμεν αὐτοῖς βιβλία, διότι πλείστους εἶδομεν μαθητὰς φοιτῶντας
εἰς τὰ σχολεῖα ἄνευ βιβλίων καὶ πολλοὺς γονεῖς ἠκούσαμεν ἀδημο-
νοῦντας ἐπὶ τῇ ἀμνηχανίᾳ εἰς ἣν περιέρχονται ὁσάκις τὰ τέκνα αὐτῶν

πρόκειται να ἀπολυθῶσι ἐκ τῶν σχολῶν ὅποτε ἡ ἀποσύρουσιν αὐτὰ ἐκ τῶν σχολῶν, οὐ μὲν πέμποντες ἀλλ' ἄνευ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων τούτων ὀργάνων τῆς μαθησεως, καὶ τότε οἱ νέοι ἐκεῖνοι οἱ δυνάμενοι μίαν ἡμέραν νὰ ἐποθῶσι χρήσιμοι ἑαυτοῖς τε καὶ τῇ κοινῶν, καθίστανται ἐξ ἀνάγκης κατ' ἄρχας μὲν βλαβηρῶν καὶ ἀνεπαιστήτως ἀμελεῖς μαθηταί, ἔπειτα δὲ ἀμαθεῖς νέοι καὶ τέλος δυστυχεῖς ἄνθρωποι. Πάντες οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ περὶ τὰ σχολειακὰ ἐντριβεῖς ὁμολογοῦσι τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Ἀλλὰ καὶ τίς ἐξ ὑμῶν χρηματίσας ποτὲ μαθητῆς δὲν ἐθυμῆται τοιοῦτους δυστυχεῖς συμμαθητὰς αὐτοῦ, καὶ τίνος ἡ καρδία δὲν συνεκινεῖτο ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει; Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐνωθεῖται ὅτι δὲν ἐρχόμεθα οὔτε νέα σχολεῖα νὰ ἰδρῶσωμεν, οὔτε νέους μαθητὰς εἰς τὰ ὑπάρχοντα νὰ εἰσαξώμεν· ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τοὺς καθισταμένους θύματα τῆς ἐνδεείας καὶ μόνον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν βιβλίων σπεύδομεν νὰ βοηθήσωμεν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι, δὲν προτιθέμεθα νὰ καλλιεργήσωμεν νέον ἔδαφος, ἀλλ' ἐν τῷ ἤδη καλλιεργημένῳ καὶ περτυευμένῳ ἐρχόμεθα νὰ ἀνιχνεύσωμεν καὶ καταστρέψωμεν τὸν φθοροποιὸν τῆς ἀνεχεῖας σκώληκα, ὅστις λάθρα καὶ ὑπόβωως καταστρέφει οὐκ ὀλίγα τῶν φυτῶν ἀφ' ὧν ἀρκετὴ συγκομιδὴ περιμένεται. Οὐδὲν παρ' ἡμῶν πρέπει νὰ ἀπόλλυται· πολὺ μᾶλλον ὅταν, ὅπως σωθῶσιν οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν ὁλοκληρῶν ἡμῶν, δὲν ἀπαιτοῦνται οὔτε κολοσοῖαι δαπάναι, οὔτε μέγας καὶ ἐπιδεικτικὸς θόρυβος. Ὀλίγα βιβλία, ὀλίγη θέλησις, καὶ ἰδοὺ ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς ἡμῶν.

Ἐν τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐμμένον τὸ σωματεῖον ἡμῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, καὶ παλαῖσαν κατὰ τῶν οικονομικῶν δυσχερειῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν, ὅποτε τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν αὐτοῦ οὔτε ἐπλήρως οὔτε ἐφρόντιζον περὶ αὐτοῦ τὸ παράπαν, κατάρθρωσε νὰ σωθῆ ἀπὸ τῆς ἀποσυνθέσεως, χάρις εἰς τοὺς ἀτρότους κόπους καὶ τὸν ἀκάματον ζῆλον τοῦ ἐπὶ τρία ἔτη ἐπαξίως προεδρεύσαντος αὐτοῦ κ. Ἐπαμ. Προύσαλη, ὡς καὶ τῶν κατὰ καιροῦς μελῶν τοῦ διοικητικοῦ αὐτοῦ συμβουλίου. Ἀλλ' ἐξῆλθε τοῦ ἀγῶνος τούτου

ἐντελῶς ἐξηγητημένον. Τὸ ταμεῖον, ἡ ἐπεψυγὴ τῶν σωματείων, ἦν κενὸν ὀρεῖλον. Δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι εἶχε λαμβάνειν ἀπὸ συνδρομῶν ἰδίᾳ γραμματῖα χορῶν ἀρκετὰ ποσά. Ἀλλ' εἰς τὰ σωματεῖα τὸ εἶχειν λαμβάνειν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ μὴδὲν εἶχειν, ἢ μᾶλλον πρὸς τὸ ὑφίστασθαι ἀνωφελεῖς ἀνίας καὶ ἀγῶνος κόπους.

Καὶ ἐν τούτῳ ἐπλησίαζεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν ἡ Ἀδελφότης ἔπρεπε νὰ διανεμῆ βιβλία, ἀν οὐχὶ εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα εἰς ἃ διένεμεν ἄλλοτε εἰς εὐτυχεστέρας ἐποχάς, τοῦλάχιστον εἰς τινα τούτων ἔθνα οἱ μαθηταὶ εἶχον μᾶλλον κατεπέγουσαν ἀνάγκην ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῶν ἀναγκαιούτων αὐτοῖς βιβλίων. Ἡ διανομὴ ἔθεωρήθη, καὶ δικαίως, οὐχὶ πλέον ὡς ἀπλοῦν καθήκον, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖος ὅρος ὑπάρξεως διὰ τὴν Ἀδελφότητα· διότι τὴν ὑπάρξιν ἐκάστου σωματείου δικαιολογεῖ, νομίζομεν, μόνον ἡ ἐκ τῶν ἐνότων ἐκπλήρωσις τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Ἐκ τῆς ἀμηχανίας ταύτης ἐξήγαγεν ἡμᾶς ὁ ζῆλος τῶν μελῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ἅτινα οὐ μόνον προθύμως ἐπλήρωσαν δύο ἐτῶν συνδρομὰς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν ἀνελαβεν ἕκαστος νὰ εἰσπράξῃ, ὅτι ἦν δυνατόν. Ἀνελαβον δὲ καθήκοντα εἰσπράκτορες διότι στερούμεθα τοιοῦτου φροντίζουσι συνήθως νὰ εἰσπράττωσι τόσα μόνον ὅσα ἀρκοῦσι πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ μισθοῦ αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς ἀξιεπαίνου ταύτης ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, καὶ διὰ τῆς προθύμου ἀρωγῆς τινῶν ἐκ τῶν λοιπῶν μελῶν, κατωρθώθη ἐν βραχεῖ νὰ συλλεγῆ ποσὸν τι σμικρὸν μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν διὰ πωσθήποτε εἰς τὸ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐφοδιάσωμεν τοὺς ἀπόρους μαθητὰς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τῆς Σχολῆς τῆς Παναγίας ἐν Σταυροδρομίῳ, τῆς Σχολῆς τοῦ Γαλατᾶ, καὶ νὰ χορηγήσωμεν διλέρου ἀξίας γραφικὴν ὕλην εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Φερικίου. Καὶ ἐν μὲν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐχορηγήθησαν εἰς 14 μαθητὰς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν μεγάλων τάξεων, 123 βιβλία· ἐν δὲ τῇ Σχολῆ τῆς Παναγίας εἰς 19 μαθητὰς 32 βιβλία καὶ ἐν τῇ τοῦ Γαλατᾶ εἰς 12

μαθητὰς βιβλία τούτων ἐχορηγήθησαν ἕτερα 14 βιβλία εἰς 5 μαθητὰς ἐξαιτησαμένους τὴν συνδρομὴν τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Ἀδελφότης ἐχορήγησε 202 βιβλία εἰς 50 μαθητὰς· καὶ γραφικὴν ὕλην εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Φερικιοῦ. Ἐδαπάνησε δὲ διὰ πάντα ταῦτα (ἐκτὸς ὀλίγων δοθέντων ἐκ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς) γροσία 1558.

Ἡ τοιαυτὴ, κύριοι, ἀποτελεσματικὴ βοήθεια 50 μαθητῶν διὰ 1558 γροσίων μόνον, εἶναι νομιζόμεν, μία ἐτι ἰσχυρὰ ἀπόδειξις δι' ἧς καταφαίνεται ἐναργῶς τὸ πρακτικὸν τοῦ σκοποῦ τῆς ἡμετέρας Ἀδελφότητος, διὰ τοὺς κρίνοντας οὐχὶ ἐκ τῶν γινομένων δαπανῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐπιτυχανομένου ἀποτελέσματος. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ἀπαιτεῖται μεγάλη ἱκανότης εἰς τὸ νὰ κερδαίνῃ τις χρήματα· ἀλλ' ἀπαιτεῖται, φρονούμεν, μεγαλειτέρα εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ νὰ δαπανᾷ αὐτά. Ἡμεῖς ἂν δὲν ὑπὴρξάμεν εὐτυχεῖς εἰς τὸ πρῶτον, ὅπερ πολλάκις ἐξαρτᾶται ἐξ εὐνοϊκῶν περιστάσεων, προστασιῶν, καὶ δὴ καὶ τῆς τύχης, δυνάμεθα ὅμως νὰ καυχηθῶμεν ὅτι σκοπιμώτερον καὶ πρακτικώτερον χρῆσιν τῶν ὀλίγων χρημάτων τῆς Ἀδελφότητος δὲν ἴδυνάμεθα νὰ κάμωμεν.

Κατόπιν τὸ Δ. Συμβούλιον ἐθεώρησεν ὡς κύριον αὐτοῦ μέλημα τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλου μέσου πρὸς ἀποταμίευσιν χρημάτων τινῶν διὰ τὰς ἀνάγκας ἐν αἷς ἤθελεν εὐρεθῆ ἡ Ἀδελφότης κατὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος. Ἄλλοτε, ὡς γνωστὸν, εἶδε χορὸν ὃν ἐσκέπετο νὰ δώσῃ καὶ ἐφέτος. Ἀλλὰ καταληφθὲν ὑπὸ τῆς πλημύρας τῶν ἐκτάκτως πολλῶν δοθέντων εὐεργετικῶν χορῶν, καὶ ὑπολογίσαν ὅτι αἱ εἰς αὐτοῦ ὠφέλειαι δὲν ἤθελον ἀνταποκριθῆ εἰς τοὺς κόπους καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἔχον ἄρ' ἑτέρου ὑπ' ὄψιν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοτε δοθέντες ὑπὲρ τῆς Ἀδελφότητος χοροὶ ἦσαν ὀλικῶς πολλῶν κατώτεροι τοῦ παραχθέντος πατάγου, διότι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως πολλὰ καθυστερούμενα δυσκολώτατα ἢ καὶ οὐδόλως εἰσπράττονται, ἀπεφάσισε νὰ παραιτηθῆ αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ ἄλλο τι μέσον ὀλιγώτερον μὲν προσοδοφόρον, περισσότερον δὲ ἀσφαλές.

Ἀκολουθοῦντες τὸ βῆμα ὅτι « ὁ θεὸς ἐπιφέρει ἐπὶ πάντας τοὺς κρούοντες ἀνοιγήσεται » ἠρξάμεθα ζητοῦντες τὸν κ. Ἀρνωτάκη. Ἐπῆλθε λοιπὸν ἡμῖν ἡ εὐτυχὴς ἰσοψία νὰ δώσωμεν μίαν εὐεργετικὴν θεατρικὴν παράστασιν, καὶ εἰς τοῦτο εὐρομεν πρόθυμον τὸν δραματικὸν θίασον « Εὐριπίδην » οὗτινος ἐκ τῶν προτέρων ἐγνωρίζομεν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα. Ἡ παράστασις ἐδόθη, ὡς γνωστὸν, τῇ 24 φεβρουαρίου καὶ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐπιτυχῶς ὑφ' ὅλας τὰς ἐσφύσεις. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς συλλήψεως τῆς ἰδέας ταύτης μέχρι τῆς ἐπιτυχῆς πραγματώσεως αὐτῆς ὑπῆρχε τσαυτὴ ἀπόστασις ὅση ὑπάρχει συνήθως μεταξὺ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων. Ὅσοι τις εἶναι μικρότερος τὸσφ τὰ εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ ἀπαντῶντα προσκόμματα εἶναι μεγαλιέτερα. Ἀλλ' ὅσφ ἐμμένει εἰς τὴν ὑπερνήκησιν αὐτῶν, τὸσφ καθίσταται ἑαυτοῦ μείζων, τὰ δὲ ἐμπόδια σμικρύνονται καὶ βαθμηδὸν αἴρονται. Τὸ Δ. Συμβούλιον ἔχων ταῦτα ὡς ἀφετηρίαν, ἀνέπτυξε τσαυτὴν συνετὴν δραστηριότητα καὶ ἐπιμονὴν, ὥστε ἐξητάρισε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παραστάσεως ἐκ τῶν προτέρων, οὐδὲν ἀφῆταν τῇ τύχῃ. Ἐγὼ δὲ μάρτυς τῶν ἐνεργειῶν τούτων, ἐκφράζω αὐτῶν τὰς εὐχαριστήσεις τῆς Ἀδελφότητος. Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς παραστάσεως συνετέλεσαν τὰ μέγιστα καὶ τινα ἐκ τῶν μελῶν ἐν οἷς ἰδίως ὁ κ. Δημ. Βελλῆς διὰ τε τῶν σχέσεων αὐτοῦ καὶ τῆς δραστηριότητος ἦν ἐκθύμως πάντοτε τίθησιν εἰς ἐνέργειαν ὅσακις πρόκειται περὶ καλοῦ.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι τὸ εὐγενὲς ἐνδιαφέρον καὶ ὁ φιλόνηθρος ζῆλος ὃν σεβαστῇ καὶ διακεκριμένῃ οἰκογενεῖα εἶδεισεν ὑπὲρ τοῦ σωματείου ἡμῶν εἰς τὰ ἀφορῶντα ἰδίως τὴν ἐπιτυχῆ ἐκχασιν τῆς παραστάσεως ταύτης, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν παρυσιαίζοντο τὰ οὐσιωδέστερα προσκόμματα καὶ ἀπελπισία ἐφαινετο πανταχόθεν. Φοβούμενος μήπως προσκρούσω εἰς τὴν μετροφροσύνην ἣτις εἶναι μία ἐκ τῶν πολλῶν περικοσμουσῶν αὐτὴν ἀρετῶν, δὲν ἀναφέρω τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐνταῦθα. Διεργηθεὺς ὅμως τὰ αἰσθήματα τῆς Ἀδελφότητος, ἐκφράζω αὐτῇ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν ὀνόματι τῶν ἀπόρων μαθητῶν ὑπὲρ ὧν τσαυτὴν

εὐγενῆ ἐδειξάμεθα, ὅτι οὗτοι ἀγνοοῦσι τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτὸ ὁ Θεός.

Διεξαχθεὶς ἡ παρατριὰς ὑπὸ τοιούτων ἐργατῶν, ἔφερε καθαρὸν κέρδος γρόσια 5338 μεθ' ὅλα τὰ ἐναντία, ἧτοι τὸ παράκαιρον, τὸν κέρρον τοῦ δημοσίου πρὸς τὰ θεάματα, καὶ τὴν ἀθλιότητα τοῦ καιροῦ.

Ὅσον δὲ διὰ τὸν δραματικὸν θάσον τοῦ τοσοῦτον ἐπαΐξις ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρνωτάκη διευθυνόμενον, δὲν ἔχω λέξεις δι' ὧν νὰ ἐκφράσω αὐτῷ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ σωματείου διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον ὃν ὑπὲρ αὐτοῦ ὅλως ἀφιλοκερδῶς ἐπεδειξάτο, συντελέσας ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν διὰ τῆς Ἀδελφότητος ἀνακούφισιν τοσοῦτων ἀπόρων ἡμῶν ἀδελφῶν.

Ἡδὴ ἀρηγοῦμαι ὑμῖν καὶ τι δυσάρεστον ἐναντίον τοῦ ὁποίου εἴχομεν νὰ παλαιάσωμεν ἐπίσης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς παραστάσεως ἐνεργείαις ἡμῶν ἀπηντήσαμεν ἀντιδράσιν τινὰ, ἀναγομένην μὲν εἰς τὸ παρελθόν τοῦ σωματείου, προερχομένην δὲ ἐξ ἀρίστου, κακοβούλου καὶ ὑπούλους ὑπερπούσης κατὰ τῆς Ἀδελφότητος δυσφημίας. Ἦν δὲ αὕτη ἀδικαιολόγητος μομφὴ κατ' αὐτῆς, ὅτι δῆθεν οὔτε ἀγαθοεργίαν τινὰ πράττει, οὔτε λογοδοσίαν δίδουσι τὸ παράπαν οἱ διευθύνοντες αὐτήν. Ὅντες εἰς θέσιν πάντες ἡμεῖς νὰ γνωρίζωμεν τὸ ἀνυπόστατον τῆς μομφῆς ταύτης, διότι καὶ λογοδοσία κατ' ἔτος δημοσίᾳ δίδεται, καὶ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων αὐτῆς οὐδέποτε ἐπαύσατο ἡ Ἀδελφότης ἐκπληροῦσα τὸν προορισμὸν αὐτῆς, ἀνεζητήσαμεν τὰ ἀληθῆ ἐλατήρια τῆς ἐξ ἐνδραξ ταύτης κατὰ τοῦ σωματείου ἐπιθέσεως, ἀκριβῶς καὶ ἀπὸ σκοποῦ γιγνομένης καθ' ἣν ἐποχὴν τοῦτο ἐπεκαλεῖτο τὴν τοῦ δημοσίου ἀρωγὴν. Δὲν ἐδυσκολεύθημεν δὲ νὰ ἀνακαλύψωμεν ὅτι λόγοι καθαρῶς προσωπικοὶ ὤθησαν ἀγαθὸ ὅς τις ἀνθρώπους νὰ προσπαθήσωσιν ὅπως ἐμπνεύσωσιν δυσπιστίαν τινὰ κατὰ τῆς Ἀδελφότητος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἀκόμη ἔτους.

Ἐκτὸς τῶν προσωπικότητων, οἱ κύριοι οὔτοι δὲν ἠδύνατο π. χ. νὰ ἐνοήσωσι πῶς ἦτο δυνατόν εἰς ἄνθρωπος νὰ ἔχη ἀφιλοκερδῶ

τοσαύτην ἀπορίωσιν εἰς μίαν ἀγαθὴν ἰδέαν, ἢ ἐπὶ πρὶα ὀλοκλήρα ἔτη νὰ ἐργάζηται ἀνευδότης. Δὲν ἀδικοῦμεν αὐτοὺς διότι δὲν ἦσαν βεβαίως εἰς θέσιν ἐπιτελεῖν ἰδίωμ νὰ τὸ ἐνοήσωσιν. Ἐὰν δὲ τὸ ἦν ὁρῶν, ἢ ἐν ὅτ' ἦσαν τοιοῦτοι ὅσοι εἶναι. Ἀφ' ἐτέρου ὁ τρόπος τοῦ ἐνεργεῖν ὃν ἀκολουθεῖ τὸ σωματεῖον ἡμῶν ζητοῦν νὰ ἀναδειχθῆ οὐχὶ διὰ τοῦ ἀδιακόπως φωνάζειν, ἀλλὰ διὰ τοῦ συνετῶς ἐνεργεῖν καὶ σπεύδειν βραδέως, ἢ μὴ δημοσιεύσει ἐν ἰδιαιτέροις φυλλαδίοις τῶν ἐτησίων αὐτοῦ λογοδοσιῶν χάριν οἰκονομίας, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον μὴ ἐνοικίασι ἰδιαιτέρας αἰθούσης ἐν ἧ ἢ νὰ συνεδριάξῃ ἢ Ἀδελφότης, ἔκκαμον φαίνεται πιστευτὰς εἰς τινὰς τὰς διαδόσεις τῶν εὐσυνειδήτων τούτων ἀνθρώπων οἵτινες ὅπως ἀποκλείσωσιν ἡμᾶς, ὡς φαίνεται, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, διέδωκαν ὅτι εἴμεθα καὶ ματαῶνοι. Ἡ τελευταία αὕτη κατηγορία ὅσον γελοία, τοσοῦτον εἶναι χαρακτηριστικὴ τοῦ ποιοῦ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἀδελφότητος.

Αὕτη εἶναι, κύριοι, ἡ εὐτελής ὑποστάθμη τῆς ἔσεινης ταύτης ὑποθέσεως. Ὑμεῖς δὲ γνωρίζοντες καλῶς τὰ κατὰ τὴν Ἀδελφότητα, δὲν ἔχετε βεβαίως ἀνάγκην ἐπιχειρημάτων ὅπως ἐνοήσητε τὸ κακόβουλον καὶ γελοῖον μάλιστα τῶν μομφῶν τούτων. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τί μέχρι τοῦδε ἔπραξεν ἡ Ἀδελφότης ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, ἀναγράφωμεν τοὺς ἐξῆς ἀριθμοὺς οἵτινες εἶναι ἡ εὐγλωττοτέρα τοῦ παρελθόντος αὐτῆς ἀπολογία.

Συνέστη κατὰ τὸ 1873.

Κατὰ #	1874	διένειμεν εἰς	122	ἀπόρους μαθητὰς	507	βιβλ.
"	1875	"	285	"	1365	"
"	1876	"	568	"	1623	"
"	1877	"	34	"	199	"
"	1878	"	50	"	202	"

Ἐβοήθησεν ἄρα ἀπὸ τοῦ 74—78 1059 μαθητὰς διὰ 3895 βιβλ.

Ἐδαπάνησε δὲ διὰ πάντα ταῦτα 12893 γρόσια.

Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ κοινωνία εἶναι ἕδρα εἰς τὸ ὁποῖον ὅ,τι καὶ ἀνσπεῖρη τις βλαστάνει· ὑπάρχουσι δὲ ἄνθρωποι πιστεύοντες εἰς ὅλα παρεκτὸς εἰς τὴν

ἀλήθειαν. Ἄλλοτε γὰρ ἐνείετο ὁ ἄνθρωπος πιστεύει πολὺ εὐκολώ-
τερον εἰς ὅτι ἀγαθὰ ἐστὶ ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν ταῦτα πάντα ὑπ'
ᾧ, ἵνα οὐδέποτε βιδωμεν ἕσπερον εἰς φυλακίας ἀποθαινούσας
οὐχὶ τοσοῦτον καθ' ἡμῶν ὅσον, πρὸς καιρίαν βλάβην τῶν ἀπόρων
μαθητῶν ὑπὲρ ὧν εἶναι ἀνγκαία ἢ ἐν ἀνεπιλήπτῳ καταστάσει
ὑπαρξίς τῆς Ἀδελφότητος.

Ἦδη μεταβαίνομεν εἰς τὰ τοῦ ταμείου, ἀφοῦ παρατηρήσωμεν
ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος ἀνέρχονται εἰς 60.

Εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο·

Ἀπὸ καθυστερούμενα τοῦ	1876	γρ.	40
Ἀπὸ συνδρομᾶς τοῦ	1876	"	42 30
Ἀπὸ συνδρομᾶς τοῦ	1877	"	391 30
Ἀπὸ συνδρομᾶς τοῦ	1878	"	440
Ἀπὸ θεατρικῆν παράστασιν εἰς καθαρὸν κέρδος		"	5338
Ἀπὸ κέρδος προκύπτον ἐκ δια- φορᾶς νομισμάτων			33
Τὸ ὅλον εἰσεπράχθησαν		γρ.	6285 10

Ἐκ τούτων ἐδαπαρήθησαν δι' ἀγορὰν βιβλίων	1558
Δι' ἐξόφλησιν χρεῶν τῆς Ἀδελφότητος	270
Δι' ἄλλα τὰ ἐξόδα τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο	56
Τὸ ὅλον ἐξόδα	1884

Ὡστε μένει ὑπόλοιπον ἐν τῷ ταμείῳ γρόσια 4401.

Τὰ δὲ τῆς βιβλιοθήκης ἔχουσιν ὡς ἀκολουθως·

Ἐδωρήθησαν παρὰ τοῦ κ. Θεμιστ. Κωνσταντινίδου 129 βιβλία
ἀνήκοντα τῷ πρὸ πολλῶν ἐτῶν διαλυθέντι Συλλόγῳ τῶν ἐσθίων,
ἅτινα ὁ κ. Κωνσταντινίδης περιώσας ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς, φιλο-
τίμως ἐδωρήσατο τῇ Ἀδελφότητι, ἣτις ἐκφράζει αὐτῷ τὰς ἐγ-
καρδίου αὐτῆς εὐχαριστίας.

Ὡστε τὸ ποσὸν τῶν ὑπαρχόντων νῦν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἀ-
δελφότητος τῇ σχηματισθείσῃ διὰ δωρεῶν, ἀνέρχεται εἰς 239 τό-
μους, ἐξαίρουμένων 300 φυλλαδίων ἅτινα ἐδωρήσατο πρὸ τεσσά-
ρων ἐτῶν οἱ κ.κ. I. Καμπούρογλου καὶ Raudin. Ἐκτὸς τούτων

ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ καὶ 120 εἰσέτι παρὰ
διαφόρων μαθητῶν, καὶ μὴ ζητηθέντα παρὰ

Τοιαύτη, κύριοι, ἐν ὀλίγῃς ἡ ἱστορία τῶν πεπραγμένων τοῦ
τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ ἡ παρούσα αὐτῆς
κατάστασις. Ἐκ τούτων ἐξαγεται ὅτι τὸ νῦν Δ. Συμβούλιον πα-
ραλαβὸν τὴν Ἀδελφότητα ἐξητηλημένην καὶ ἐκλελυμένην, παρα-
δίδωσιν ὑμῖν αὐτὴν σήμερον ἐν εὐχαρίστῳ ἡθικῇ καὶ οἰκονομικῇ
καταστάσει, καὶ κυρίαν, ὡς φρονῶ, τοῦ μέλλοντος αὐτῆς, εἰάν, ὡς
δὲν ἀμφιβάλλω, τὸ μέλλον νὰ ἐκλεχθῇ Δ. Συμβούλιον ἐμφορῆται
ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ζήλου ὑπ' οὗ καὶ τὸ ἀποχωροῦν.

Πέπεισμαι δὲ ὅτι πάντες ἡμεῖς μετὰ συνέσεως καὶ εὐκρινούς
ζήλου θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀναδείξωμεν αὐτὴν ἐν τῷ μελλοντι
κρείττονα ἑαυτῆς. Μὴ λησιμονῶμεν, κύριοι, ὅτι οἱ Ἕλληνες ὀλί-
γοὶ ὄντες σχετικῶς πρὸς τὸν ὄγκον ἄλλων ἐθνῶν, ἀνάγκη ἀπόλυ-
τος εἶναι νὰ ἀκολουθῶμεν ἐν παντὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀναζητεῖν ἐν
τῷ εὐ τὸ πολὺ, ἀφοῦ μοιραίως δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν ἐν τῷ πολ-
λῷ τὸ εὐ. Προκειμένου δὲ περὶ φιλεκπαιδευτικῶν σκοπῶν, δέον ὁ
θεολὸς ἐκάστου ἡμῶν νὰ παρέχηται οὐχὶ ψυχρὸς, ἄχαρις καὶ δύ-
σκολος, ἀπλῶς ὡς ὑποχρέωσις ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ἐπιβαλλομένη,
ἀλλ' ὡς δαῖγμα εὐγενούς τῆς ψυχῆς κλίσεως πρὸς τὸ πράττειν τὸ
ἀγαθόν. Ἀγαθὸν δὲ εἶναι τὸ εὐγενῶς καὶ προθύμως βοηθεῖν τὸν
πλησίον.

AAA
EVE
EIG

SISMANGOLLO
MILANO

SISMANOGGIO
MEDARDO